

Lähetekeskustelu palvelusetelin käyttöönottomahdollisuudesta yksityiseen perhepäivähoitoon

Kasvatus- ja opetuslautakunta 15.08.2023 § 82
577/12.07.00.01/2023

Valmistelija Varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari

Lempäälän kunnanvaltuusto teki 23.11.2022 pidetyssä kokouksessa, talousarvion 2023 hyväksymisen yhteydessä (70§) tekstilisäyksen talousarviokirjan sivulle 41. Tekstilisäyksestä sovittiin ryhmien välisissä neuvotteluissa ja lisäyksestä oltiin yksimielisiä. Talousarviokirjan sivulle 41 lisättiin teksti; *Selvitetään palvelusetelin käyttöönotto mahdollisuus yksityiseen perhepäivähoitoon vuoden 2023 aikana.*

Taustaa

Palvelusetelin käyttöönotosta yksityisessä perhepäivähoidossa on jätetty valtuustoaloite 25.11.2020 § 84, *palveluseteli käyttöön myös yksityiseen perhepäivähoitoon*, vastaus valtuustoaloitteeseen on käsitelty sivistyslautakunnan kokouksessa 18.01.2022 § 6, 8.2.2022 §14, kunnanhallituksessa 11.4.2022 § 83 ja kunnanvaltuustossa 27.4.2022 §20.

Lempäälän kunnassa on varhaiskasvatuspalveluiden piirissä (1.8.2023 tilanne) 804 lasta kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, 218 lasta palvelusetelin piirissä ja yksityisen hoidon tuen piirissä 61 lasta.

Palveluseteli ei ole Tampereen kaupunkiseudulla käytössä perhepäivähoidossa. Sen sijaan useammassa kaupunkiseudun kunnassa maksetaan Lempäälän tapaan yksityisen hoidon tuen kuntalisää.

Nokialla on jätetty valtuustoaloite palvelusetelin käyttöönotosta myös yksityisessä perhepäivähoidossa ja selvitystä on tarkoitus tehdä yhteistyössä Nokian kaupungin kanssa.

Uuteen hallitusohjelmaan on kirjattu kohtaan 5.1. seuraavasti; *"Hallitus uudistaa varhaiskasvatuksen palveluseleitä koskevan lainsäädännön. Varhaiskasvatuksen palveluseleitä koskeva lainsäädäntö siirretään opetus- ja kulttuuriministeriöön, kuten varhaiskasvatustaloutta uudistettaessa oli tavoitteena. Hallitus arvioi lasten hoidon tukien kokonaisuuden huomioiden perheiden valinnanvapauden. Tavoitteena on, että yhä useampi perhe voisi valita erilaisten varhaiskasvatuksen muotojen välillä tasapuolisemmin. Yksityisen hoidon tuen piirissä olevien lasten osuus nostetaan hallituskauden aikana vähintään tasolle, jolla se oli vuonna 2011. Tämä toteutetaan korottamalla yksityisen hoidon tuen hoitorahaa."*

Palveluseteli yksityisessä varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksessa sovelletaan edelleen lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä.

Kunta tai kuntayhtymä voi tuottaa järjestämisvastuullaan olevat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palveluntuottajalta. Kunnan hankkiessa palveluita muulta palveluntuottajalta kunnalla säilyy kuitenkin järjestämisvastuu. Palveluntuottajan vastuu määräytyy sen mukaan, mitä kuntalaisia tai muussa lainsäädännössä säädetään tai mitä kunta ja palveluntuottaja sopivat. Valvonnan tarkoitus määrittellään

kuntalain pykälissä 8 ja 9. Valvonnalla varmistetaan, että kuntalainen saa saman laatuisen palvelun riippumatta siitä, onko palveluntuottaja kunta itse, vai muu palveluntuottaja.

Varhaiskasvatuksen valvontaviranomaisia ovat yksityisen palveluntuottajan järjestämän ja tuottaman varhaiskasvatuksen osalta aluehallintovirasto, sosiaali- ja terveysalan lupavirasto Valvira sekä varhaiskasvatuslain 50 §:ssä tarkoitettu kunnan toimitus tai sen määräämä viranhaltija. Yksityistä, palvelusetelillä tuotettavan varhaiskasvatuksen valvontaa ja ohjausta toteuttaa Lempäälässä kaksi viranhaltijaa, varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö yksityisten päiväkotien osalta ja perhepäivähoidosta vastaava varhaiskasvatusyksikön johtaja, joka vastaa yksityisen perhepäivähoidon valvonnasta ja ohjauksesta.

Palveluseteli on yksi tapa tukea kuntalaisia yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden käyttäjiä. Palveluseteli maksetaan yksityisen varhaiskasvatuksen tuottajalle. Varhaiskasvatuksen palveluseteli on aina lapsikohtainen ja samanaikaisesti lapsen hoidon järjestämiseen ei voi saada yksityisen hoidon tukea eikä kotihoidon tukea.

Palvelusetelin arvo on tulosidonnainen. Tulosidonnaisuus lasketaan samojen tulojen mukaan kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Sisaralennus myönnetään perheille kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaan. Perheen asiakasmaksu määrittyy laskennallisesta kunnallisesta asiakasmaksusta (omavastuuosuus) ja palveluntuottajan mahdollisesta yksikkökohtaisesta lisähinnasta.

Yrittäjän/yrityksen tulee hakeutua palvelusetelituottajaksi. Uuden palvelusetelituottajan hyväksyy Lempäälän kunnassa hallintosäännön mukaan kasvatus- ja opetuslautakunta. Mikäli yrittäjä/yritys on hyväksytty palvelusetelituottajaksi toisessa Tampereen kaupunkiseudun kunnassa, voi päätöksen hyväksymisestä Lempäälän kunnan palvelusetelituottajaksi tehdä sivistysjohtaja.

Kunnalle osoitettavan uuden palvelusetelituottajan hakemuksen liitteenä, on toimitettava Lempäälän kunnalle myös Aluehallintoviraston lomake ”Ilmoitus yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden tuottamisesta”. Ilmoitus tulee toimittaa hyvissä ajoin ennen suunniteltua toiminnan aloittamisajankohtaa. Kunta toimittaa ilmoituksen Aluehallintovirastolle ja liittää ilmoitukseen oman lausuntonsa, josta ilmenee täyttääkö palvelutoiminta varhaiskasvatuslaissa säädetyt edellytykset. Aluehallintoviraston rekisteriin hyväksyminen on edellytys toiminnan aloittamiselle.

Palvelusetelin piirissä olevat lapset kuuluvat kunnan järjestämisveloitteen piiriin, mikäli yritys joutuu yllättäen sulkemaan ovensa esimerkiksi taloudellisista ja tuotannollisista syistä. Palvelusetelituottajat kuuluvat myös kunnan palveluohjauksen piiriin, eli palvelupäällikkö voi tarjota paikkaa perheelle palvelusetelituottajalta. Huoltajan ei ole kuitenkaan välttämätöntä paikkaa hyväksyä, vaan hän voi edellyttää kunnallisen varhaiskasvatuspaikan osoittamista lapselleen. Palvelusetelituottajat laskuttavat asiakasperheitään itse ja kunta tilittää kerran kuukaudessa palvelusetelituottajille setelien yhteissumman.

Mikäli palveluseteli tulisi Lempäälän kunnassa käyttöön myös yksityisessä perhepäivähoidossa, on kunta velvoitettu hoitamaan palveluiden piirissä olevien lasten varahoitojärjestelyt ja loma-aikojen hoidon järjestelyt, mikäli hoitaja itse ei pysty hoitoa muutoin järjestämään poissaolonsa ajalle. Tämä

tulisi huomioida kunnallisen varhaiskasvatuksen resursseissa, niin tilojen kuin henkilöstönkin osalta.

Mahdollinen palvelusetelin käyttöönotto ei edellytä yksityisiä perhepäivähoitajia tai ryhmäperhepäivähoitokoteja hakeutumaan palvelusetelituottajiksi, vaan he voivat edelleen jatkaa yritystoimintaa yksityisen hoidon tuella.

Mikäli palveluseteli otettaisiin Lempäälässä käyttöön myös yksityisessä perhepäivähoidossa, tarkoittaisi se Tampereen kaupunkiseudun palvelusetelisääntökirjan kuntakohtaisen osuuden päivittämistä.

Palvelusetelin arvo **päiväkotihoidossa** on tällä hetkellä Tampereen kaupunkiseudulla yli 3-vuotiaan lapsen osalta 901 €/kk ja alle 3-vuotiaan lapsen osalta 1406 €/kk. Palvelusetelin arvo ei voi olla perhepäivähoidossa samansuuruinen kuin päiväkotihoidossa, koska tuotantokustannukset ovat hoitomuodoissa erilaiset.

Yksityisen hoidon tuki

Lempäälän kunnassa toimii 8 yksityistä kotona toimivaa perhepäivähoitajaa sekä 2 yksityistä ryhmäperhepäivähoitokotia. Lempäälän kunnassa ei ole yksityisen hoidon tuella toimivia päiväkoteja. Lempäälän kunnassa yksityisen hoidon tuen piirissä on 31.7.23 tilanteen mukaan 61 lasta, eli 5,63% varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevista lapsista.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on 192,28 € €/kk/lapsi, huoltajien on lisäksi mahdollista saada yksityisen hoidon tuen hoitolisää max. 265,85 € €/kk, hoitolisä on tulosidonnainen. Esioppilaan hoitoraha on 70,75 €/kk. Lempäälän kunta maksaa yksityisen hoidon tuen kuntalisää seuraavasti: Lapsen varhaiskasvatusoikeus on yli 25 h/viikko

Hoitomuoto	Päiväkotiryhmäperhepäivähoito	Perhepäivähoito	Työsuhteinen hoitaja
alle 3 -vuotias	362€/kk	259€/kk	250€/kk
yli 3 -vuotias	310€/kk	207€/kk	200€/kk
esiopetusikäinen	103€/kk	103€/kk	100€/kk

Kokonaiskustannus kunnalle kuukaudessa yhden alle 3-vuotiaan osalta (päiväkotihoido tai ryhmäperhepäivähoito), maksettaessa täyttä hoitolisää on 820,13 €/kk (192,28+265,85+362). Yli 3 -vuotiaan osalta 768,13 €/kk.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha ja mahdollinen hoitolisä ohjataan suoraan palveluntuottajalle ja se muodostaa osan lapsen varhaiskasvatuspaikkamaksusta. Tämän lisäksi yksityisen hoidon tuella toimivat yrittäjät määrittävät lapsikohtaisen hinnan, joka jää perheen maksettavaksi.

Yksityisen hoidon tuella toimivat perhepäivähoitajat ja ryhmäperhepäivähoitokodit valitsevat itse asiakkaansa ja päättävät mm. työ- ja loma-ajoistaan itse sekä huolehtivat varahoidon järjestelyistä itse. Kunnalla ei ole järjestämisvelvoitetta yksityisen hoidon tuella hoidossa oleviin lapsiin.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luku Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako, 3 § kohta 12 Lautakunnat käy merkittävässä asioissa lähetekeskustelun ennen asian valmistelun aloittamista.

Lisätietoja sivistysjohtaja Nina Lehtinen, puh. 050 383 9789, varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari, puh. 044 423 5908.

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Kasvatus- ja opetuslautakunta käy lähetekeskustelua otsikkoasiasta ja antaa jatkovalmisteluohjeita viranhaltijoille.
Päätös	Kasvatus- ja opetuslautakunta kävi lähetekeskustelua otsikkoasiasta ja antoi jatkovalmisteluohjeita viranhaltijoille.
Otteet	Kunnanvaltuusto
Tiedoksi	Varhaiskasvatuspäällikkö

Merkittiin pöytäkirjaan, että varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari saapui kokoukseen klo 17:29 ja oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että lautakunnan jäsen Jorma Kunnas poistui kokouksesta klo 18:33 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Merkittiin pöytäkirjaan, että lautakunnan jäsen Jorma Kunnas palasi kokoukseen klo 18:35 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Merkittiin pöytäkirjaan, että varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari poistui kokouksesta klo 19:04 tämän pykälän päätöksenteon jälkeen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 19:04 – 19:15.